

OFERTA WDROŻENIOWA

'AMELA' – pierwsza polska odmiana świdośliwy olcholistnej

Słowa kluczowe: świdośliwa olcholistna, *Amelanchier alnifolia*, owoce, plonowanie, jakość owoców, odmiana sadownicza

Opis wdrożenia

Odmiana 'Amela' (pierwotnie oznaczana jako klon 4/3) została wpisana do Wspólnotowej Księgi Ochrony Odmian Uprawnych (CPVO), Angers, Francja w 2022 roku. Jest to pierwsza polska odmiana świdośliwy olcholistnej (*Amelanchier alnifolia* Nutt.) wyhodowana w Instytucie Ogrodnictwa – Państwowym Instytucie Badawczym z siedzibą w Skierniewicach przez zespół pod kierunkiem prof. dr hab. Stanisława Pluty. Odmiana została wyłoniona w procesie wieloletniej selekcji materiału hodowlanego uzyskanego z nasion przywiezionych z Kanady, w ramach badań rozpoczętych w 2012 r.

Opis morfologiczny

Krzew rośnie średnio silnie. Charakteryzuje się średnio rozłożystym pokrojem z tendencją starszych pędów do rozkładania się w stronę międzrzędzi pod wpływem masy owoców. Rośliny wytwarzają dość dużo odrostów korzeniowych, co powoduje naturalne zagęszczanie rzędów. Jest to korzystne przy kombajnowym zbiorze owoców. Kwitnienie przypada na koniec kwietnia – początek maja, w podobnym

terminie jak u kanadyjskiej odmiany 'Northline'. Owoce są średniej wielkości, o masie pojedynczego owocu 0,7-1,1 g i średnicy 10-12 mm. Mają kształt kulisty, barwę granatowoczną z charakterystycznym nalotem. Są zebrane w grona po 10-15 sztuk (fot. 1). Owoce dojrzewają równomiernie na początku lipca.

Inne właściwości

Odmiana charakteryzuje się wysoką plennością – w wieloletnich badaniach osiągała plonowanie na poziomie ok. 4,3 kg z krzewu, co przekłada się na wydajność 18 ton z hektara. Jest to dwukrotnie więcej w porównaniu do najlepszych odmian kanadyjskich testowanych w tych samych warunkach. Krzewy wcześniej wchodziły w okres owocowania. Pozytywną cechą odmiany jest równomierne dojrzewanie owoców w gronie oraz to, że nie opadają z krzewów, co znacznie ułatwia organizację zbioru. Owoce mogą być zbierane zarówno ręcznie, jak i przy użyciu kombajnów do porzeczek.

Fot. 1. Owoce odmiany 'Amela'

Innowacyjność wdrożeniowa – efekty gospodarcze i społeczne

'Amela' jest wartościową odmianą świdosiwy olcholistnej, o wysokim plonowaniu. Przystosowana jest do zbioru owoców przy użyciu kombajnów do porzeczek, co znacznie obniża koszty produkcji. Owoce charakteryzują się wysoką wartością prozdrowotną, są bogate w związki bioaktywne, błonnik, antyoksydanty, witaminy i minerały. Dodatkowo owoce mają szerokie zastosowanie – nadają się zarówno do spożycia na świeżo, jak i do przetwórstwa, mrożenia oraz suszenia, co czyni tę odmianę uniwersalnym rozwiązaniem dla różnorodnych potrzeb rynkowych.

Podmioty, do których skierowana jest oferta wdrożeniowa

Gospodarstwa sadownicze specjalizujące się w uprawie krzewów owocowych, szkółki sadownicze zainteresowane rozmnażaniem nowych gatunków, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, sadownicy amatorzy i działkowcy, przetwórcze owoców i przemysł zamrażalniczy, gospodarstwa agroturystyczne z własnym przetwórstwem.

Twórcy oferty wdrożeniowej:

Zakład Hodowli Roślin Ogrodniczych
Pracownia Genetyki i Hodowli Roślin
Sadowniczych

Twórcy odmiany:

prof. dr hab. Stanisław Pluta
tel. 46 834 53 15
e-mail: Stanislaw.Pluta@inhort.pl

dr inż. Łukasz Seliga
tel. 46 834 54 06
e-mail: Lukasz.Seliga@inhort.pl

inż. Alicja Klepaczka
tel. 46 834 52 78

Stanisław Bodek
tel. 46 834 52 78

Rok przygotowania oferty wdrożeniowej – 2025

Praca wykonana w Instytucie Ogrodnictwa – Państwowym Instytucie Badawczym w ramach dotacji celowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, „Hodowla i nasiennictwo roślin uprawnych (2021-2025)”, zadanie 3.11 „Wytworzenie materiałów wyjściowych świdosiwy olcholistnej (*Amelanchier alnifolia*) o wysokiej jakości owoców i tolerancji na stres abiotyczny”.